

МОТИВИ
към проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния
процесуален кодекс

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс предвижда разширяване на правомощията на органите по приходите, свързани с извършването на проверки и ревизии. Разширените правомощия се предоставят само на тези органи по приходите, които са оправомощени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

Настоящият проект предвижда следните допълнителни правомощия за органите по приходите:

- да извършват разпит на проверяваното/ревизираното лице и трети лица;
- да извършват оглед на подлежащите на контрол обекти;
- да претърсват помещения, в които се осъществява стопанска дейност или управление на стопанска дейност - производствени помещения, магазини, складове, офиси, кантори, канцеларии и други подобни, както и в помещения и места, където се съхраняват материални ценности, парични средства и счетоводни, търговски и други документи или носители на информация, свързани с дейността на контролираните лица;
- да претърсват транспортни средства когато са спрени, паркирани или в престой, както и да спират съвместно с контролните органи за движение по пътищата транспортни средства, а в зоните за граничен или митнически контрол претърсването се извършва съвместно с органите на гранична полиция и органите на Агенция „Митници“;
- да изземват счетоводни, търговски или други книжа, документи и носители на информация;
- да изискват съдействие от компетентните органи за извършване на обиск на лица, които се намират в подлежащите на контрол обекти, когато има достатъчно основание да се смята, че те са укрили предмети или документи, имащи значение за определяне на данъчни и осигурителни задължения.

Проектът предвижда провеждането на процесуалните действия по разпит, оглед, претърсване, изземване и обиск да се извършва по реда на Наказателно-процесуалния кодекс. Тези действия са необходими с оглед нормалното осъществяване от органите по приходите на възложената им от закона функция по извършване на ревизии и проверки. Разширените правомощия на органите по приходите ще осигурят необходимите правни гаранции, както за създаване на условия за изпълнение на задълженията на органите по приходите в производствата по проверки и ревизии, така и за изпълнение на задълженията на задължените лица в тези производства.

С оглед гарантиране правата на данъчно задължените лица, разширените правомощия на органите по приходите ще могат да се упражняват само, ако се възпрепятства или пречи на провеждането на производствата по установяване на данъчни и осигурителни задължения или са налице данни за укриване на факти и обстоятелства от значение за тези производства. Проектът предвижда процесуалните действия по разпит, оглед, претърсване, изземване и обиск да се извършват по реда на Наказателно-процесуалния кодекс като тяхното извършване ще се подчинява на съдебен контрол, а именно протоколът за неотложни действия ще подлежи на одобряване от съда.

За целите на ефективното упражняване на правомощията от органите по приходите, същите ще имат право да изискват съдействието на органите на Министерство на вътрешните работи.

С проекта се цели от една страна превенция на данъчните измами, а от друга страна повишаване ефективността на наказателния процес, свързан с данъчните измами чрез използване на специализираните знания на органите по приходите и намаляване на времето за провеждане на наказателното производство. Промените ще доведат до събиране в най-кратки срокове на доказателства, които могат да бъдат използвани от органите на досъдебното производство за образуване на дела освен за данъчни престъпления, но и за престъпления, свързани с изпиране на пари и подкуп на местни и чуждестранни длъжностни лица.

По отношение на практическото прилагане на разширените правомощия следва да се отбележи, че Националната агенция за приходите разполага с необходимия експертен състав, който ще бъде обучен допълнително в областта на наказателното производство с цел успешно подпомагане и провеждане на ефективен наказателен процес. В тази връзка не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост по осъществяване на правомощията по разпит, оглед, претърсване и изземване по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.